

3409

281
4-24

2010

2911

N. 69.

(113)

281:34
4-21
1976-4U

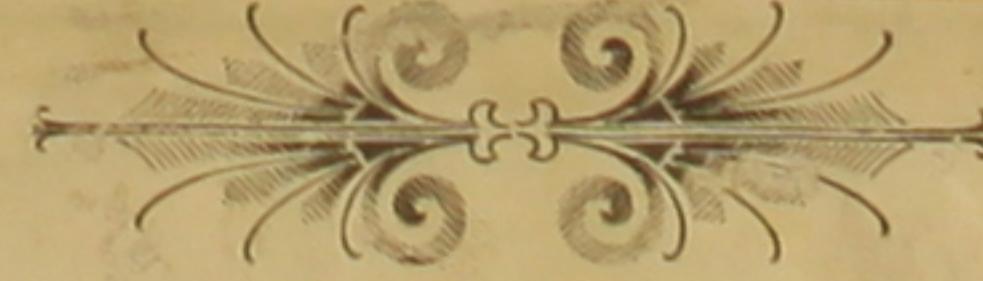
281:34
4-21
ur

ԿՈՆԴՈՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՐՈՒԳԱ-ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ԹԵՄԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՍՈՀՄԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Բ 2001

1 9 0 9 ♂.

ՆՈՐ-ԶՈՒԳԱ (ՕԺԱՀԱՆ)

Տպարան Ա. Ամենափրկիչ Վահագ

00000000000000000000000000000000

00000000000000000000000000000000

00000000000000000000000000000000

FOOS

32048-4.4.

M-0-0-1

5871-S8

00000000000000000000000000000000

ՀՆԴԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ

1. — Իրանի Վեհապետների շնորհած բազմաթիւ բարձրագոյն հրավարակների համաձայն՝ Պարսկաստանի Հայ ժողովուրդը ազատ է կատարելու իւր կրօնական պաշտամունքը և կառավարելու իւր եկեղեցական համայնական գործերն ըստ Հայաստանեաց Եկեղեցու կանոնների և ծէսերի, ամբողջ Պարսից Սահմանադրական Պետութեան սահմաններում։
2. — Պարսկա-Հնդկաստանի Հայոց Եկեղեցին և համայնքը՝ իրեւ հարազատ ժառանգներ Ա. Լուսաւորչի Գոռհի և Մալլ Աթոռի, Ենթարկւում են Ն. Վ. Ամենայն Հայոց Հայրապետի Շալրազոյն Խշանութեան։
3. — Պարսկա-Հնդկաստանի եկեղեցական համայնական բարձրագոյնները՝ թէ հոգեորական և թէ աշխարհական՝ իրենց վարչական գործունէութեան շրջանում Ենթակալ են Թեմական Խշանութեան իրաւասութեան։
4. — Պարսկա-Հնդկաստանի Հայոց համայնքը՝ իւր կրօնական և եկեղեցական համայնական գործերում, կախուած է միմիայն Հայաստանեաց Եկեղեցու Խշանութիւններից, արոնք առաջնորդւում են Հայոց Եկեղեցու կանոնական իրաւանքով։
5. — Պարսկա-Հնդկաստանի բոլոր հայ հոգեորականներն ու եկեղեցական համայնական պաշտոնները կարող են իրենց հաւատարիմ և եռանգույն պաշտօնավարութեան համար պարզեատրուել Ն. Վ. Ամենայն Հայոց Կաժողիկոսից, Պարսկա-Հնդկաստանի Թեմական Ժողովի որոշմամբ և թեմ։ Առաջնորդի միջնորդութեամբ։
6. — Հայոց Եկեղեցական-համայնական, կրթական կամ բարեգործական հաստատութիւն (գրադարան, ընթերցարն, հիւանդանոց, որբանոց, ուսումնարաններ և այլն) պիտի լինին սեպհականութիւն որի է եկեղեցու կամ վանքի և չեն կարող անկախ և ինքնուրովն իրաւարանական մարմին ներկայացնել։
7. — Այդ հաստատութիւններից իւրաքանչիւրը իրեն բարեցուած գոլքից օգաւում է և կառավարուում իւր բատուկ կանոնադրութեամբ։
8. — Իւրաքանչիւր ծխական եկեղեցաւ կամ վանքի պատկանող, այլ և՝ որի է կրթական, եկեղեցական, համայնական հաստատութեան լատկացուած գոլքերը համարուում են անձեռնմխելի սեպհականութիւն Հայաստանեաց Եկեղեցու։ Այս մասնակի կրթական և բարեգործական հաստատութիւնների կարուածքները և գոլքերը սլէտք է հաստատել տրուին լանուն Նոր Ջուղայի Ա. Ամենափրկչեան Վանքի։ Խոկ վերոլիշեալ հաստատութիւնների վակման գէոլքումբ, նրանց գոլքը և կարուածքը ենթարկւում են Թեմական Ժողովի անօրէնութեանը։
- Պարսկա-Հնդկաստանի թեմի կառավարութիւնը՝ Հայոց Եկեղեցու հնաւանգ սպարութեան համաձայն, Հիւածուածք է ընտրական սկզբունքի վրա։
- Պարսկա-Հնդկաստանի թեմում ձայն և քուէ տարու, այլ և ընտրուելու և պաշտօններ ստանձնելու իրաւասութեան անին արև բոլոր թէ հոգեորական և թէ աշխարհական պարհական ազգայինների, որոնք առ նուազն վեց ամիս

տարել են թեմի միւնոյն տեղում, վճարել են եկեղեցական համալինական պատշաճուոր իշխանութիւնից սահմանուած՝ բոլոր եկեղեցական և թեմական տուրքերը և 21 տարեկանից պակաս չեն: Յատկապէս թեմական ժողովի և թեմական Խորհրդի անդամ ընտըրուելու իրաւունքից օգտուում են 30 տարեկանից վեր հասակ ունեցողները:

11. — Աչ ոք չի կարող միաժամանակ երկու այնպիսի պաշտօն ստանձնած լինել, որոնցից մեկը ենթակալէ միւսի վերահսկողութեանը և հաշուառութեանը:

12. — Այն պաշտօնեաները, որոնք որեէ անձնական շահ ունին Ատենում խորհրդածութեան նիւթ դարձած և վճռուելիք խնդրում, կամ եթէ այդ խնդիրն իրենց է վերաբերում, նոյն այդ խնդրի մտահն խորհրդածութեան և վճռահատութեան չեն կարող մտանակցել ձայնի իրաւունքով, կամ նախազահել:

13. — Բոլոր պաշտօնեաները՝ թէ հոգեորական և թէ աշխարհական, թէ պատուաւոր և թէ վարձատրելի, վերընտրելի են:

14. — Բոլոր ժողովների, խորհուրդների և այլ բազմանձնեալ տաեանների նիստերը համարւում են կանոնաւոր, երբ ներկալէ լինում անդամների մեծամասնութիւնը՝ ընդհանուր թուի կիսից աւելին:

15. — Բացի լատկապէս լիշուած գէպքերից, բոլոր ընտըրութիւնները կատարւում են գաղտնի քուէարկութեամբ և ձայնների հասարակ մեծամասնութեամբ: Զայնների հաւասար բաժանման գէպքում, գերակշուում է այն կողմը, որին նախագահը տալիս է իր ձախը:

16. — Թեմական հասովթների ազբիւրներն են.

ա. Թեմական եկեղեցական-համալինական տուրքեր և թղթատուրքեր.

բ. Թեմական անշարժ և շարժական գոլքերի հասովթներ.

գ. Զանազան ձեռնարկութիւններից ստացուելիք եկամուտներ:

17. — Եարժական և անշարժ եկեղեցական-համալինական գոլքեր գնել կարելի է մինչև 50 թումանի՝ Ծխական ժողովի որոշմամբ և գործակալութեան խորհրդի թումանութեամբ, իսկ լիսուն թումանից բարձր՝ թեմական Խորհրդի որոշմամբ:

18. — Եկեղեցական-համալինական շարժական և անշարժ գոլքերը ծախել կամ փախանակել կարելի է մինչև 250 թումանի՝ թեմական Խորհրդի որոշմամբ, մինչև 1000 թումանի՝ թեմական ժողովի որոշմամբ, իսկ սրանից վեր՝ թեմական և Հասարակական ժողովի որոշմամբ և Ամենայն Հայոց Կաթուղիկոսի թուլաւութեամբ:

19. — Պարսկա—Հնդկաստանի թեմում սովորական պատկների հրամանը տալիս է Պարծակալ քահանան, չհասութեան կասկածելի գէպքերում թուլաւութիւն է տալիս թեմակալ Առաջնորդը, իսկ արտակարգ գէպքերում դիմելու է Ն. Վ. Ամենայն Հայոց Կաթուղիկոսին:

20. — Աֆանան—Խորհուղան, որպէս Պարսկա-Հնդկաստանի թեմի վարչական կենդրոն՝ թեմակալ Առաջնորդի աթոռանիստ քաղաքն է:

21. — Պատշաճաւոր իշխանութեան հրամանով և պաշտօնական գործով ճանապարհորդելիս, պաշտօնեաները կարող են ճանապարհածախք ստանալ թեմական Խորհրդի հրահանգի համաձայն՝ կամ թեմակատկան, կամ

ծխական գումարներից և կամ ի հաշիւ գործին մասնակից մասնաւոր մարդկանցից:

22.— Այս հիմնական կանոնագրութիւնը լրացնել, փոփոխել, կամ որևէ լոգւած գուրս ձգել կարելի է թեմական ժողովի որոշմամբ և ն. Վ. Ամենալող Հայոց Կաթուղիկոսի թուլաւութեամբ:

ԹԵՄԱԿԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ա. ԹԵՄԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ.

23.— Պարսկա-Հնդկաստանի թեմն ունի երկու շրջան, առաջինը՝ Եոր-Զուլան, Եիրազ, և Բուշեռ, Զարմահալ և Փերիա գաւառները, Հնդկաստան և Զաւալի կղզիները:

Երկրորդը՝ Թիհրան, Գաղւին, Ռաշտ և Էնգելին, Համագանը և Մազանգարանը, Քազազ, Քամարտ, Գեորգու, Բուրվարի և Գարազան գաւառները:

24.— Առաջնորդական Փոխանորդի իրաւունքներն ու պարտականութիւնները որոշում է թեմ, Ժողովը՝ Առաջնորդի հաստատութեամբ:

Սանօթ. — Ցանկալի է, որ Հնդկաստանի և Զաւալի հայերն իւ ունենան մի փոխանորդութիւն կալկաթայում, թեմի կրօնական գործերը կառավարելու:

25.— Պարբերաբար՝ ամեն չորս տարին մի անգամ, Պարսկա-Հնդկաստանի թեմի երկու շրջանների հայ ժողովուրդը՝ թեմական ժողով կազմելու համար պատգամամտութեան հնարինում չորս տարի ժամանակով: Պատգամաւորների լիազօրութեան քառամետ ժամանակամիջոցը լրանարուց երեք ամիս առաջ, թեմակալ Առաջնորդը, կամ Փոխանորդը, իսկ սորա էլ բացակալութեան դէպքում, թեմական Խորհուրդների Ատենապետները շրջաբերական են ուղարկում թեմի բայր եկեղեցիներին և գործակալութիւններին, հրաւիրելով որ ծխական ընդհանուր ժողովներ գումարուին և պատգամաւորներ ընտրուին թեմական ժողովին մասնակցելու համար:

26.— Թեմական ժողովի պատգամաւորները ընտրուում են ընդհանուր ժողովով և գաղտնի քուէարկութեամբ:

Անօթ. ա.)— Գաւառացիք կարող են պատգամաւոր ընտրել իրենց միջից կամ Եոր-Զուլանցիներից և թէ հրանցիներից:

բ.)— Իւրաքանչիւր պատգամաւոր պէտք է թեմական ժողովին ներկաւանաց իրեն լիազօրութիւնը հաստատող միայնականով, որը սասրապրուած պէտք է լինի զործակալութիւն ժողովի նախագահից և անդամներից, և վաւերացրած գործակալական խորհրդի կնքով:

գ.)— Արեէ գործակալութիւն ժողովից բնարած պատգամաւորի հրաժարման, տկարութիւն կամ մահուան դէսքում, աեղի է ունենում պատգամաւորի մասնակի նոր ընտրութիւն յատկապէս այդ դործակալութիւն համար: Այս մասնակի ընտրութիւն պատճառով թեմական ժողովի նիստերը չեն յետաձգւում:

դ.)— Հիմն պատգամաւորների լիազօրութիւնը շարունակում է մինչև նոր պատգամաւորների ընտրութիւնը:

ե.)— Թեմական ժողովի կարմի և սրա մէջ տեղի ունեցող փոփոխութիւնների մասին՝ թեմակալ Առաջնորդը իւրաքանչիւր անգամ զեկուցանում է ն. Վ. Ամենալող Հայոց կաթուղիկոսին:

7.— Պատգամաւորներին ժողովի հրաւիրելու իրաւունք ունին 1) թեմակալ Առաջնորդը, 2) պատգամաւորների կէս մասը և 3) Առաջնորդի բացակարաւթեան ժամանակ՝ Առաջնորդական Փոխանորդը:

28. — Երկու շրջանի թեմական ժողովները սովորաբար գումարւում են երկու տարին մի անգամ, անցեալ երկու տարիների հաջիւները ստուգելու և միւս երկու տարիների նախահաջիւը պատրաստելու համար։ Անլետաձելի հարցեր վճռելու համար՝ հարկ եղած դէպքում, բացի այդ սովորական նիստերից, կարող են գումարուել թեմական ժողովի նաև արտակարգ նիստեր։

Մանօք. ա.) — Պատգամաւորների ընտրութեան համար, թեմական իորհուրդները նշանակում են որոշ ժամանակամիջոց, որից անմիջապէս յեաոյ, թեմ. Առաջնորդը, կամ Փոխանորդը, և կամ սրանց բացակայութեան դէպքում, թեմական իորհորդի Առենապետը, պարտաւոր է պատգամաւորներին թեմական ժողովի հրաւիրել. ինչպէս և առհաստրակ, թեմական ժողովի սովորական նիստեր դումարելու դէպքում։

բ.) — Թեմակալ Առաջնորդի մահուան, հրաժարման, կամ հրաժարեցնելու դէպքում, պատգամաւորներն անմիջապէս ժողով են հրաւիրում։ Առաջնորդ ընտրելու

դ.) — Թեմական ժողովները դումարում են Նոր-Զուղայի Ս. Ամենափրկչեան Վանքում և թէհրանի Ազգ. Դպրոցի չէնքում թեմակալ Առաջնորդը, կամ Փոխանորդը, թեմ. Իորհուրդը և Դիւանապետը ներկայ ևն լինում թեմ. ժողովին հարկաւոր աեղեկութիւններ հաղորդելու համար։

29. — Թեմական ժողովների պատուաւոր նախագահն է թեմակալ Առաջնորդը, կամ Փոխանորդը, իսկ ժողովի նիստերը կառավարում է առաձին Առենապետ, որին ժողովը ընտրում է իւր անդամներից իւրաքանչիւր նըստաշրջանի համար։

30. — Թեմակալ Առաջնորդին հրաժարեցնելու և այս հիմնական կանոնադրութիւնը փոփոխելու և լրացնելու հարցերը վճռեւում են բար սրագամատորների ձայնից երկու երրորդ բազմութեամբ։

31. — Թեմական ժողովն իւր միջից ընտրում է մի առենադպիր որ կազմում է ժողովի նիստերի արձանագրութիւնը։

Մանօք. — Ժողովի արձանագրութիւնները վաւերական են, երբ վաւերացրուած են ներկայ եղող պատգամաւորների մեծամամութեան ստորագրութեամբ։ իսկ Յոդուածում նախատեսնուած դէպքերում, պատգամաւորների $\frac{2}{3}$ մասի ստորագրութեամբ։

32. — Թեմական ժողովի իրաւունքներ։

ա.) — Թեմական ժողովն իրաւունք ունի սահմանելու և հրատարակելու իր շրջանի բոլոր գործերի և եկեղեցական համալինական հիմնարկութիւնների և հաստատութիւնների համար պարտադիր կանոնադրութիւններ, զեկավարուելով Հալոց կանոնական իրաւունքով և այս հիմնական կանոնադրութեան սկզբունքով, նախապէս ներկայացնելով իւրաքանչիւր կանոնադրութիւնը ն. Վ. Ամենալի Հալոց Առթողիկոսին ի հաստատութիւն։

բ.) — Թեմական ժողովը վերին և ընդհանուր հոկութեան և հաշուառութեան իրաւունք ունի թեմի բոլոր եկեղեցական-համալինական գործերում։

գ.) — Թեմական ժողովը սրագամատորներ է ընտրում թեմի կազմից Հարաստանեաց Եկեղեցու Համագումար Ծալբագոյն ժողովին և այլ եկեղեցական համալինական ընդհանուր գործառնութիւններին մասնակցելու համար։

դ.) — Ընտրում և հրաժարեցնում է թեմակալ Առաջնորդին ն. Վ. Ամենալի Հալոց Առթողւ-

Բ. ԹԵՄԱԿԱԼ. ԱԽԱՋՆՈՐԴ
ԵՒ ԱԽԱՋՆՈՐԴԱԿԱՆ ՓՈԽԱՆՈՐԴ.

37.— Հայաստանեալց Եկեղեցու կանոնների համաձայն
թեմակալ Առաջնորդին անորոշ ժամանակով ընտրումէ
թեմ. Ժողովը և առաջարկում ն. Վ. Ամենալին Հայոց
Կաթողիկոսին ի հաստատութիւն։

Ամենալին Հայոց Կաթողիկոսն հաստատում է ընտրու-
թիւն և միջնորդում իրանի և Անգլիական Կառա-
վարութիւնների առաջ՝ ճանաչել նրան ն. Վ. Ամե-
նալին Հայոց Կաթողիկոսի ներկալացուցիչ Պարսկաստա-
նում և Հնդկաստանում։

38.— Թեմ. Առաջնորդը միանձնաբար տնօրինում է թեմի
գուտ կրօնական գործերը՝ իւր աստիճանին և պաշ-
տօնին լատկացուած իրաւունքների սահմաններում
և հսկում է Հայաստանեալց Եկեղեցու կանոնների ու
ծէսերի անթերի կատարման և հոգևորականների ու
բոլոր պաշտօնեանների հարազատ պաշտօնավարու-
թեան վրայ։

39.— Թեմ. Առաջնորդը պարտաւոր է ալյուելել Պարսկաս-
տանի թեմը առնւազը 4 տարին մի անգամ և ի պատ-
հանքել Հարկին նաև Հնդկաստան։ Թեմ. Առաջնորդը
տուածին ուշադրութիւն է դարձնում ժողովրդի, հո-
գևորականութեան, Եկեղեցիների, վանրերի, Եկեղե-
ցական համայնտեան, կրթական և բարեգործական բո-
յոր հաստատութիւնների վիճակի վրայ՝ անհրաժեշտ
դելքերում Հարկաւոր կարեւոր կառողադրութիւններ
տնելով, որոնց մասին հաղորդում է Թեմ. Խորհրդին։

40.— Թեմակալ Առաջնորդն ի պաշտօնէ նտխագահում է
Թեմ. Ժողովին և Թեմ. Խորհրդին, նշանակում և
հրաժարեցնում է Փոխանորդին։ Թեմական Խոր-
հրդի համաձայնութեամբ Եթէ ունի եպիսկոպոսական
աստիճան, ձեռնադրում է քահանաներ և այլ Եկեղե-
ցական սպասաւորներ Հայտստանեալց Եկեղեցու կա-
նոնների համաձայն, իսկ կուսակրօնների ձեռնադրու-
թեան համար Թեմ. Ժողովի հաւանութիւնը ստանա-
լուց յետոյ հարցնում է ն. Վ. Ամենալին Հայոց Կա-
թողիկոսի թուլլութիւնը։

41.— Թեմ. Առաջնորդը հանդիսանում է ներկալացուցիչ
ն. Վ. Ամենալին Հայոց Կաթողիկոսի Պարսից կառա-
վարութեան և այլ պետութիւնների դիւանագիտական
մարմինների առաջ։

42.— Թեմ. Առաջնորդը Հնդկաստան ալյուելու համար
հարցնում է ն. Վ. Ամենալին Հայոց Կաթողիկոսի
թուլլութիւնը։

43.— Առաջնորդ. Փոխանորդը նշանակւում է հոգևորական-
ներից Առաջ. Փոխանորդը ի պաշտօնէ անդամակցում
է Թեմ. Խորհրդին։ Թեմ. Առաջնորդի բացակալու-
թեան, տկարութեան, այլ և Առաջ. Աթոռի թափուր
եղուծ ժամանակ, Փոխանորդն ունի առաջնորդական
բոլոր վարչական իրաւունքները։

44.— Թեմակալ Առաջնորդը կամ Փոխանորդը ունենում
է և մի Թեմ. Կրօնական Խորհրդը, որ քուէից առա-
ւելութեամբ ընտրում է թեմի հոգևորականներից,
կրօնական գործերը կառավարելու։

Գ. ԹԵՄԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒԽԻՌ.

45.— Պարսկա-Հնդկաստանի իւրաքանչիւր շրջանի Թեմական Խորհուրդը բաղկանում է 9 հոգուց՝ որից մէկը ի պաշտօնէ անդամ, որ է թեմ. Առաջնորդը կամ Փոխանորդը և ութն խորհրդականներից, որոնց ընտրում են Թեմական ժողովները չորս տարի ժամանակով:

Թեմ. Խորհրդականների կէսը իւրաքանչիւր երկու տարին լրանալուց յետոյ հերթով դուրս են գտլիս: Առաջնորդի և Փոխանորդի բացակալութեան ժամանակ, Առենապետը նախագահում է հերթական նիստերին:

Անօր. ա.— Այս կանոնադրութեան դործադրութեան առաջին երկու տարուց յետոյ Թեմ. Խորհրդականների կէսը դուրս է դնում զիճակով, իսկ այնուհետեւ հերթով:

բ.)— Թեմական Խորհուրդի կազմին և սրա մէջ տեղի ունեցող փոխարիստինների մասին թեմակալ Առաջնորդն իւրաքանչիւր անդամ զեկուցանում է Ն. Վ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին:

46.— Թեմական ժողովն ընտրում է Խոր-Զուղարնակ կամ Թէհոտնարնակ հոգևորականներից և աշխարհականներից նաև 4 թեմ. Փոխ-Խորհրդականներ, որոնք փոխարինում են թեմ. Խորհրդականներին նրանց երկարատեւ բացակալութեան կամ տկարութեան ժամանակ, իրենց ընտրութեան ձայնից տռաւելութեան կարգով:

47.— Եթէ Թեմական Խորհրդական կամ փոխ-խորհրդական է ընտրուում թեմ. ժողովի անդամը, սա հրաժարուած է համարելում պատգամադրի պաշտօնից թեմ. ժողովին նոյն նստաշրջանի հոմար:

48.— Բացի հերթական նիստերից, ոռ լինում են ստհմանուած օրերը, կարող են հարկ եղած դէպքեռում գումարուել թեմ. Խորհրդի արտակարդ նիստեր թեմ. Առաջնորդի, կամ Փոխանորդի. իսկ սրանց բացակալութեան դէպքում՝ Առենապետի հրաւերով:

49.— Թեմ. Խորհրդի նիստերին նախագահում է թեմ. Առաջնորդը, կամ Փոխանորդը. իսկ սրանց բացակալութեան կամ անկարողութեան դէպքում, — Խորհրդի Առենապետը:

50.— Թեմական Խորհուրդը.

ա.)— Հսկում է թեմի բոլոր եկեղեցական-համայնական հաստատութիւնների և պատշտօնեանների վարչական դործունելութեան վրայ:

բ.)— Կազմում է թեմի եկեղեցական-համայնական հաստատութիւնների, կանոնադրութիւնների նախադեերը և առաջարկում է թեմական ժողովին ի հաւանութիւն:

գ.)— Քննում և որոշում է եկեղեցիններ, եկեղեցական-համայնական կրթական և բարեգործական հաստատութիւններ, որպիսիք պարտաւորապէս ներկայացնում է առաջիկայ թեմ. ժողովի հաւանութեան:

դ.)— Նոր հիմունելիք կրթական և բարեգործական եկեղեցական-համայնական հաստատութիւնների համար կազմում է և ժամանակական համայնական հիմնական սպասարկութեան կանոնադրութեամբ, ինչպէս և ապագայում թեմ. ժողովի կողմից մշակած և վեճ. Կաթուղիկոսից հաստատուած կանոնադրութիւններով և կարգադրութիւններով:

Սահօր. — Թեմական Խորհրդի յօրինած այս հրահանդիքի ինչպէս նախորդ (դ.) կէտում յիշուած ժամանակաւոր կանոնա-

- զրութիւնների օրինակները վաւերացւում են թեմակալ
Առաջնորդի կնքով և ստորագրութեամբ։
- գ.) — Ժողովում, պահում և շահեցնում է բոլոր թեմապատկան
հասոյթներն ու արդիւնքները, կատարում է ընդհանուր
ծախքեր և առնասարակ վերջնական վճիռներ է կայաց-
նում թեմի ընդհանուր անտեսական հարցերի մասին՝
զեկավարուելով նախահաշուով, թոյլտւութիւն է տալիս
50 թումանից աւելի ծախքեր անել վանքերի և եկեղե-
ցիների վրայ։
- է.) — Թոյլտւութիւն և մատեաններ է տալիս հանդանակու-
թիւններ անելու Պարոկա-Հնդկաստանի թեմում, ինչ-
պէս և թեմից դուրսը։
- ը.) — Նշանակում է թեմական տեսուչ թեմի բոլոր համայ-
նական-կրթական հաստատութիւնների վրայ հսկելու
համար։
- թ.) — Հարկաւոր դէպում նշանակում է վերագրներին՝
եկեղեցական-համայնական հաստատութիւնների գոր-
ծերն ու հաշիւնները ստուգելու համար։
- ժ.) — Հաստատում է պաշտօնում և հրաժարեցնում է դրա-
րոցների հոգարածուներին, գործակալական խորհրդա-
կաններին, երեցփոխներին, ծխական խորհրդականնե-
րին, հաստատում և արձակում է ուսուցիչներին հո-
դարարձուների առաջարկութեամբ։
- ժա.) — Մանրամասն ուսումնասիրութիւն պահանջող հարցեր
քննելու համար բնտրում է յանձնաժողովներ, որոնք
հարցը ուսումնասիրելուց յետոյ, զեկուցադիր են ներ-
կայուցնում թեմ։ Խորհրդին։
- ժը.) — Ամեն տարի բաժանում է գործակալական և ծխական
խորհուրդներին հարկաւոր նոր մատեաններ և յետ
ստանում հները։
- ժդ.) — Որոշում է մանրամասն հրահանդով թեմական գործա-
կալական և ծխական խորհուրդների կողմից արւող
հաստատող և վաւերացւող վաւերաթղթերի համար վճա-
րելիք թղթատուրքի քանակը և դանձման ձեր և առա-
ջարկում թեմական ֆողութիւն ի հաստատութիւն։
- ժդ.) — Տարին մի անդամ զեկուցադիր է մատուցանում ն.
վ. Ամենայն Հայոց կաթուղիկոսին թեմի կացութեան
մասին։ Տարին միանդամ թեմ։ Ժողովին մանրամասն
հաշիւ է ներկայացնում թեմի եկեղեցական համայնա-
կան գործերի, դոյքերի և հիմնարկութիւնների վիճակի
ու կառավարութեան մասին, այլ և բոլոր հաստատու-
թիւնների և ուսչանդեանների գործունէութեան մասին
թեմ։ Խորհուրդը սրարտաւոր է թեմ։ Ֆողութի առջարա-
կան նիստից առնուազն մի ամիս առաջ պատրաստ ու-
նենալ այս ընդհանուր հաշիւը, այլ և իւր գործունէու-
թեան վերաբերեալ ամեն տեսակ վաւերաթղթեր բառ
պահանջման վերաստուզող յանձնաժողովին յանձնելու
համար։
- ժե.) — Երբե նօտարական հաստատութիւն, հաստատում է
աղղայինների կտակագրերը, մուրհակները, կապուտա-
թղթերը և այլ այսպիսի փաստաթղթեր և վաւերաց-
նում է իրեն դիմոզների ստորագրութիւնը։
- ժդ.) — Երբե առաջին ատեան, քննում է պակալուծութեան
վերաբերեալ գործերն ու առաջարկում է ն. վ. Ամե-
նայն Հայոց կաթուղիկոսին իտնօրէնութիւնը Քննում
և վճռում է թեմի բոլոր եկեղեցական-աղղային հաս-
տատութիւնների կողմից և սրանց դէմ ստացուած բո-
ղոքները, այլ և հոգեստականների և ժողովրդի մէջ ծա-
զած տարածանութիւնները։
- ժէ.) — Երբե երկրորդ ատեան քննում և վճռում է այն բո-
լոր վէճերը, ինդիբներն ու դանդամները (ամուսնական,
ժառանգական և այլն), որոնք սկսուել են գործակալական
խորհրդում, այլ և վճռում է իմամակալութեան վերա-
բերեալ բոլոր հարցերը։
51. — Թեմական Սնդուկի անմիջական հսկողութիւնն ու
բանալին լանձնուում է թեմ, Խորհրդի Գանձապահին,
որին թեմ, Խորհուրդն ընտրում է իւր միջից չորս

տարի ժամանակով փոխադարձ երաշխաւորութեամբ։

Սահօք. — Թեմ. Խորհուրդը պարտաւոր է իւրաքանչիւր ամիս ստուգել Թեմ. Խնդրուկը։

52. — Թեմապատկան գումարներից մինչև 250 թում. ովահւում է սնդուկում, իսկ աւելի գումարները տպահով գրաւականով շահեցնում են Թեմ. Խորհրդի տնունով, նոյն խորհրդի օրինաւոր վճռի համտձայն և բոլոր տնդամների ընդհանուր պատասխանատւութեամբ։

53. — Թեմ. Խորհրդը պարտաւոր է ունենալ։

ա.) — Ամբողջ թեմի բոլոր եկեղեցական-համայնական հիմնարկութիւնների, այն է. չեն ու աւերակ վանքերի և եկեղեցիների, գոլրոցների, զրադարանների և առհասարակ բոլոր կրօնական, կրթական և բարեգործական հաստատութիւնների և դրանց պատկանող կամ յատկացուած անշարժ գոյքերի տպագրած մանրամասն ցուցակը։

բ.) — Ամբողջ թեմի հայ ազգայնակութեան, աձման, մահացութեան և ամուսնութիւնների վիճակտվական աղիւսակը՝ Պործակալական խորհուրդների չափարերականներից քաղուած տեղեկութիւնների համաձայն։

դ.) — Մատեաններ թեմի բոլոր եկեղեցական-համայնական հիմնարկութիւններին պատկանող կամ յատկացուած շարժական գոյքերի, այն է դրամազլուխների, անօթեզէնների, զարդերի, զրքերի, կահ-կարասիրի և այլն՝ մանրամասն ցուցակագրութեամբ։

54. — Թեմ. Առաջնորդն ու Խորհրդը ունեն մի ընդհանուր դիւանատուն, որի համար Թեմ. Խորհրդը գրագիրներ և դիւանապետ է վարձում թեմ. Առաջնորդի հաստատութեամբ։ Դիւանապետը համարւում է գրագիրների և դիւանատան պատասխանատուն։

55. — Դիւանապետը պարտաւոր է պահել մատեաններ Թեմ. Խորհրդի արձանագրութիւնների և գործավարութեան բոլոր բաժինների համար և հսկել դիւանատան բոլոր թղթերի անկորուստ և կանոնաւոր պահութեան վրա։

56. — Թեմական Խորհրդի բոլոր պաշտօնական թղթերը, այն է զրագրութիւնները զանազան անձերի և հաստատութիւնների հետ, արձակած վճիռները, խնդրատուններին տրւած վկայագրերը և Խորհրդից արւած որոշումների, վճիռների պատճենները և այլն, ոլէտք է կրեն թեմ. Առաջնորդի, կամ Փախանորդի և Դիւանապետի ստորագրութիւնները և գրոշմուած լինին Առաջնորդական կնքով։

57. — Թեմական Խորհրդը գործերին դիւրութիւն և աւելի կանոնաւոր ընթացք տալու համար, իր միջից (և կամ դրսից) ընտրում է նաև երեք առաձին-առանձին խորհրդական, Կրթական, Տնտեսական և Իրաւաբարական ա.) — Կրթական Խորհրդը հսկում է դիւզական գոլրոցների վրայ վարձելով ուսուցիչներ և հոգալով նրանց բիւգձէի մասին կազմում է շրջանի բոլոր դոլրոցների համար ծրագրեր և ներկայացնում Թեմական Խորհրդին ի վաւերացում։

բ.) — Տնտեսական Խորհրդը քննում է շրջանի բոլոր Ազգային, Կրօնական, Կրթական, Բարեգործական հաստատութիւնների տարեկան հաշիւնները և ներկայացնում Թեմական Խորհրդին, վաւերացնելու և տարագրելու։

դ.) — Իրաւաբարական Խորհրդը քննում է Թեմ. Խորհրդին գիմոզների բոլոր անհատական խնդիրներն ու դանդաները և իր որոշումները ներկայացնում Թեմ. Խորհրդին ի գործադրութիւն։

Դ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

58. — Պարսկա-Հնդկաստանի թեմի իւրաքանչիւր շրջանը
ունի 10 գործակալութիւն և եկեղեցականութիւն:

59. — Գաւառներում, իւրաքանչիւր 100 տուն տալիս է մի
ներկայացուցիչ, որոնցից և կազմւում է Գործակալական
Խորհուրդ:

60. — Գործակալը ո՞ր զիւղից որ լինի, ալդ զիւղը համար-
ում է գտառի կենդրունը:

61. — Գործակալական Խորհուրդը մերձաւոր հոկողութիւն
ունի.

ա.) — Գործակալութեան բոլոր եկեղեցական համայնական
հաստատութիւնների և պաշտօնեանների վարչական գոր-
ծունեութեան վրայ:

բ.) — Պարտաւոր է գործակալութեան բոլոր եկեղեցական
համայնական հաստատութիւնների վիճակի և կառավա-
րութեան, ինչպէս նաև պաշտօնեանների վարչական գոր-
ծունեութեան մասին տարին մի անդամ տեղեկացիր
ուղարկել թեմ. Խորհրդին:

շ.) — Ժողովում է և երեք ամիսը մի անդամ օրինաւոր ցու-
ցակարութեամբ ուղարկում է թեմական խորհրդին
գործակալութեան բոլոր թեմապատկան հասոյթներն
ու արդիւնքները:

թ.) — Ամենայն տարուայ սկզբին գործակալութեան բոլոր
ծխական խորհրդներին բաժանում է թեմական խոր-
հրդից ստացուած նոր մատեաններ՝ քահանաններին և
երեցիոխներին յանձնելու համար և հները վերցնելով
ուղարկում է թեմական խորհրդին՝ պահելով պատ-
ճանները:

ե.) — Հաստատում է ինսամականներ մեռած ազգայիններից յե-
տոյ մետած դոքերի և որրերի վրայ, հրաժարեցնում է
եղած ինսամականներին, թոյլ է տալիս ինսամականներին
ծախրեր անել որրերի և դոքերի վրայ մինչև 50 թուման,
առելի մեծ ծախրերի, ինչպէս նաև որրազատկան գոյ-
քերի դրաւ դնելու և ծախրելու համար՝ դիմելով թեմա-
կան խորհրդին:

զ.) — Երբ առաջին առեան՝ քննում է գործակալութեան թէջ
ապրոդ հայերի ամուսնական ինսդիրները, չըհասութեան
կառկածելի դէսպերում դիմելով թեմական Առաջնորդին,
և իրեն դիմունների բոլոր կալուածական ժառանդական
և այլ վէճերն ու ինդիլներն:

62. — Գործակալական Խորհուրդը սլարտաւոր է ունենալ
մտուաններ՝ գործակալական բոլոր եկեղեցական հա-
մայնական հիմնարկութիւնների, դրանց սլարկանող
կամ լատկացուած անշարժ և շարժական գոլքերի,
ալե բոլոր պաշտօնեանների մանրամասն ցու ցակագրու-
թիւնը և ծխական խորհուրդների չափարերական մա-
տեանների պատճենները:

63. — Գործակալական Խորհուրդը իւր միջից փոխադարձ
երաշխաւութեամբ ընտրում է մի դանձապահ եր-
կու տարի ժամանակով, որին լանձնում է իր գրա-
մարկի անմիջական հոկողութիւնն ու բանալին:

Ծանօթ. — Գործակալական Խորհրդը սլարտաւոր է ամեն ամիս
կառարել իւր գրամարկի ստուգութիւնը:

64. — Գործակալական Խորհրդի բոլոր պաշտօնական թըլդ-
թեյլ պէտք է կրեն նախազահի և գործակալի ստո-
րագրութիւնները և գրոշմուած լինին գործակալական
Խորհրդի կնիքով, որը ստանում է թեմական Խորհրդից:

Ե. ԵՐԿՈՒ ՇՐՋԱՆՆԵՐԻ ԹԵՄԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐԻ
ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄԸ.

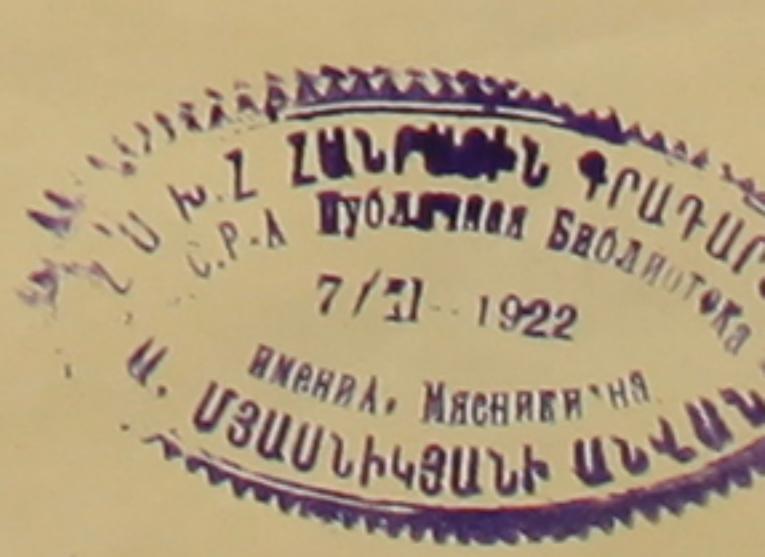
U. Grønli

Նոր-Զուղա	8	պատգամաւոր
Փերիա	3	»
Չարմահալ	3	»
Եիլազ	1	»
Բուշեր	1	»
Կալկաթա	1	»
Ռանգուն	1	»
Սինկափուր	1	»
Զավա	1	»

Thurs
Fri
Sat
Sun

F. Grønli

Թէհըան	6	?	8	պատգամաւոր
Նարադան	1		»	
Համադան	1		»	
Դազուին	1		»	
Քազազ	1		»	
Սուլթանաբաղ	1	?	»	
Քամարա	1		»	
Բուրփարի	1		»	
Գեաբլա	1		»	
Խաշու	1		»	
Էնզէլի	1		»	
Մազանդարան	1	?	»	
Խօրասան	1	?	»	

3409

